

Rådslag 2017-12-06

Kriminalvårdens arbete med barnperspektivet

Fler än 30 000 barn.....

- har en förälder/nära anhörig som verkställer frivårdspåföljd eller fängelsestraff gnm intensivövervakning
- har en förälder/nära anhörig i häkte eller anstalt
- bor med mamma i häkte eller anstalt
- är själva klienter
- transporteras via NTE till beh.hem, SiS-inst, vid utvisningar mm

FN´s barnkonvention

- Artikel 3: "Vid alla åtgärder som rör barn, ska barnets bästa komma i främsta rummet"
- Artikel 9: "Konventionsstaterna ska respektera rätten för det barn som är skilt från den ena av eller båda föräldrarna att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkt kontakt med båda föräldrarna, utom då detta strider mot barnets bästa."

Insidan

- en sajt för barn som vill veta mer

Vad händer därinne?

För barn med föräldrar i häkte, fängelse eller inom frivård.

Här kan du bland annat läsa om hur det är att bo i häkte och fängelse. Och hur det går till att hälsa på. Här finns också berättelser från andra som har en...

Anmälningsskyldighet

Samtliga anställda i Kriminalvården har anmälningsskyldighet till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa.

- grundutbildning
- e-kurs
- lokala fokusdagar
- verkställighetsplan, kollegier
- lokal samverkan

- Insidan <https://insidan.kriminalvarden.se/>
- Barnombud
- Besök / telefon
- Samverkan ideella organisationer
- Godnattsagor inifrån
- Föräldragrupper

2017-12-06

Föräldragrupper i Kriminalvården – För Våra Barns skull

Annika Lundqvist

Utredare, Projektledare för "Implementering av föräldrastöd inom
Kriminalvården" 2013-2016

Bakgrund

- Översyn Kriminalvården 2010
- Ansökan till Allmänna Arvsfonden 2011
- Projektstart Bufff 2012

Att förhålla sig till

Barn-
konvention
en

Anhörig-
perspektiv

Strukturerat

Anstalt
frivård
(häkte)

Modernt

Kvalitets-
säkrat

Köns-
neutralt

Bredare,
alla
målgrupper

Kunskapsinhämtning till material

- Tätt samarbete med Kriminalvården
- Enkätstudie
- Litteratur och forskning
- Inventering av föräldrastödsprogram
- Intervjuer
- Experter såsom barnombudsmannen, psykologer, läkare mfl.
- Involvera barn/ungdomar
- Kunskapsöversikt

Projekt Kriminalvården

Implementering av föräldrastöd inom Kriminalvården

— **Projektidé**

Projektet bidrar till en förstärkt föräldraroll hos Kriminalvårdens klienter genom att stötta implementeringen av ett nytt material och en ny utbildning.

— **Mål**

Den 31 december 2016 ska Kriminalvården ha ett nytt föräldragrupsmaterial och tillhörande utbildning som testats under projekttiden. Information om föräldragrupsmaterialiets innehåll och förväntade effekt skall ha förmedlats till personal och ledning.

Implementering av föräldrastöd

- Pilot (5 veckor)
  - Urval: 4 anstalter och 2 frivårdskontor
  - Pilotutbildning
  - Deltog: 26 stycken varav 7 kvinnor
  - Färdigställande av material
- Kommunikation
- Skapa och starta utbildning inkl material
  - **Kursledarutbildning**
    - Strategi för rekrytering
    - Kursledarpärm inkl metodhandledning

forts. Implementering av föräldrastöd

– Föräldragruppledd utbildning

- Syftet med utbildningen är att ge kunskap om föräldragruppmaterialet: innehåll, mål och syfte, samt bakomliggande teoretiska begrepp, tankar och förhållningssätt.
- 3+2 dagar
- Seminarium, workshops, övningar, reflektion och eget utforskande
- Kursplan, Gruppleddarguide
- Utvärdering av föräldragruppledd utbildningen.
- Under projektiden hölls 6 utbildningsomgångar med 120 kursdeltagare
- Utbildningen fortsätter i förvaltning

forts. Implementering av föräldrastöd

- Utvärdering av föräldragrupp
  - Deltagarna fick göra för- och eftertest
  - Gruppledarna en egen utvärdering
  - FoU Forsknings och utbildningsenheten

Materialet För Våra Barns skull (FVB)

– Syfte

Att stödja föräldrar i föräldrarollen för att främja barns positiva utveckling och stärka barns förmåga att klara av påfrestningar som kan uppstå till följd av föräldrarnas kriminalvårdspåföljd.

– Mål

Utveckla sitt eget föräldraskap och stärka motivationen till att genomföra förändringar i riktning mot ett liv bort från kriminalitet genom en individuell inre upplevelse av diskrepansen mellan hur det är och hur det skulle kunna vara.

forts. Materialet För Våra Barns skull (FVB)

- Gruppledarbok
- Föräldrabok
  - Buffs specifika bidrag från ungdomarna

forts. Materialet För Våra Barns skull (FVB)

– 10 träffar á 2 timmar inklusive rast/fika

Teman för träffarna

- Träff 1. ***Välkommen till föräldragruppen***
Skapa engagemang, tillit, ramar och trygghet
- Träff 2. ***Jag som förälder***
Att se hur uppväxten påverkar föräldraskapet
- Träff 3. ***Barns tankar och känslor***
Att sätta sig in i barnets perspektiv

Träff 2

Jag som förälder

Syfte: Att se hur uppväxten påverkar föräldraskapet

- Reflektera över hur barndomen påverkar vårt föräldraskap
- Öka förståelsen för den andra föräldern och dennes förutsättningar
- Ta reda på hur jag vill utvecklas som förälder

Innehåll i Träff 2

- Runda
- Agenda
- Ryggsäck
- Övningar och diskussion
- Avslut

forts. Materialet För Våra Barns skull (FVB)

- Träff 4. ***Barns utveckling och behov***
Att förstå barns beteende och behov utifrån utvecklingsfaser samt skyddsfaktorer
- Träff 5. ***Barn till frihetsberövade***
Att förstå hur barnen till frihetsberövade upplever situationen
- Träff 6. ***Konflikter, våld och trygghet***
Att förstå hur barn upplever våld och konflikter
- Träff 7. ***Mina utmaningar***
Att utveckla sin förmåga att hantera utmaningar som förälder

Träff 7

Mina utmaningar

Syfte: Att göra en utvecklingsplan

- Reflektera kring personliga svårigheter
- Skapa en handlingsplan för att nå sitt "bästa jag" som förälder

Stärk självtilliten

Betona autonomin

Förmedla hopp

Utforska undantag från problembeteendet
och framgångar

Fråga efter andra viktiga personers
perspektiv på saken

Realistiska mål

Utforska goda egenskaper och hjälpsamma
personlighetsdrag

forts. Materialet För Våra Barns skull (FVB)

- Träff 8. ***Fem roller i föräldraskapet***

Att kunna beskriva och utveckla sitt föräldraskap utifrån olika omvårdnadsaspekter

- Träff 9. ***Nystart, återförening och avslutning***

Att avsluta gruppen och blicka framåt

- Träff 10. ***Valfri träff***

Att tillföra gruppen kunskap, upplevelser och/eller reflektionsutrymme utifrån behov. Träffen planeras in i schemat innan den avslutande träffen.

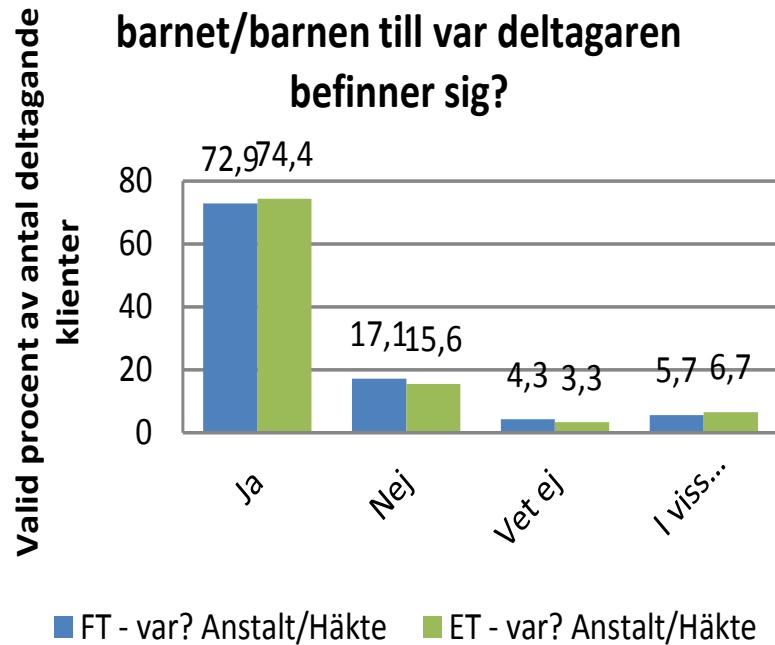

Resultat utvärdering

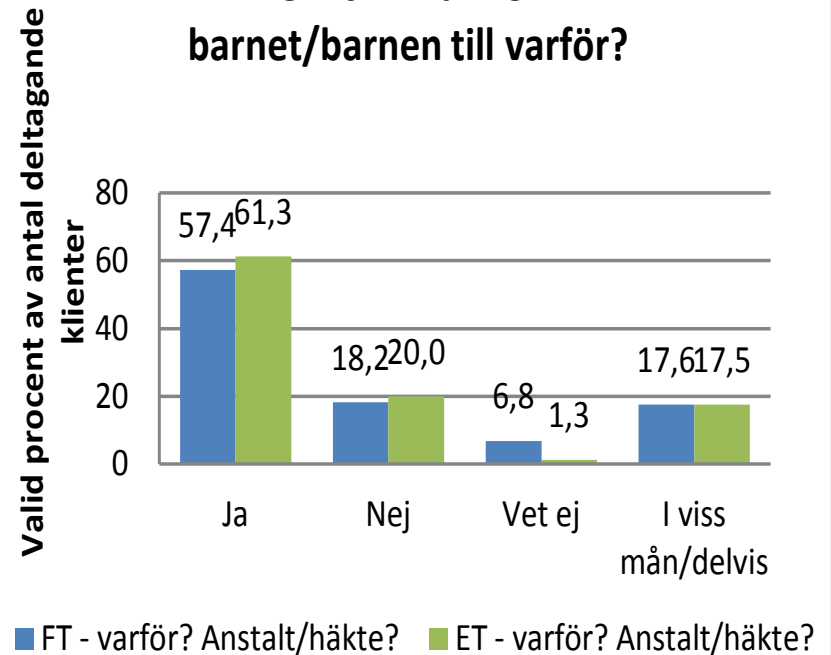
- I deltagarutvärderingen ingick 228 klienter. 92 procent män och 8 procent kvinnor
- Majoriteten befann sig i anstalt
- 4 personer har inte registrerat barn utan utgör deltagare som väntar barn
- Inkluderar 528 barn, majoriteten var i åldern 1-3 år (83%). 15% var 4-5 år.
- 57 procent av deltagarna hade gemensam vårdnad. I nästan 35 procent av fallen hade modern ensam vårdnad. I mindre än 2 procent av fallen hade fadern ensam vårdnad. Färre än 6 procent har någon annan som vårdnadshavare och för färre än 6 procent har vårdnad ej angivits.
- Drygt 48 procent var sammanboende med barnet innan domen, nästan 9 procent bor med barnet varje helg och nära 5 procent varannan helg.

forts. Resultat utvärdering

Om anstalt/häkte - Känner barnet/barnen till var deltagaren befinner sig?

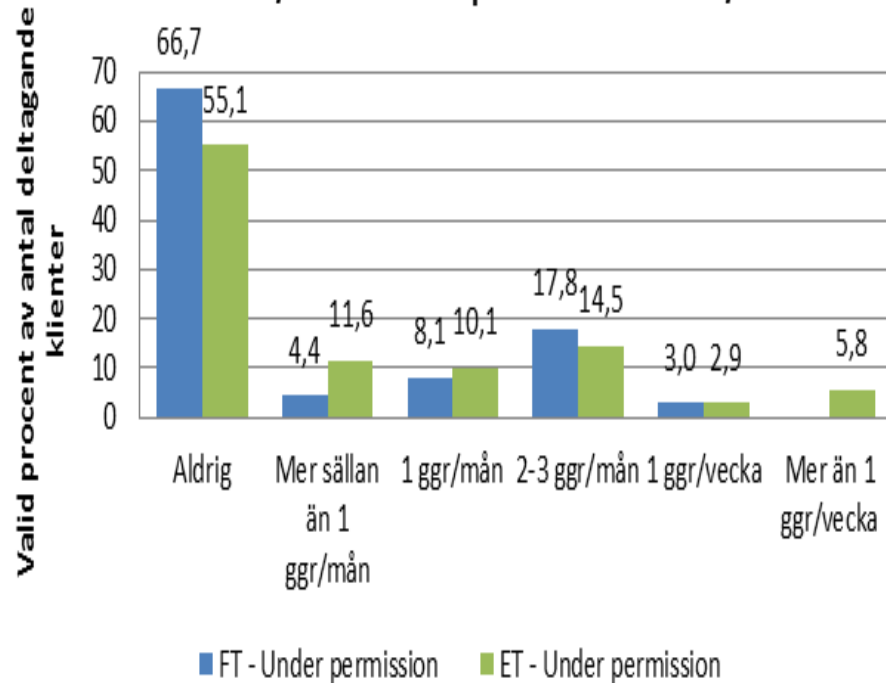

Om JA - Känner barnet/barnen till varför?

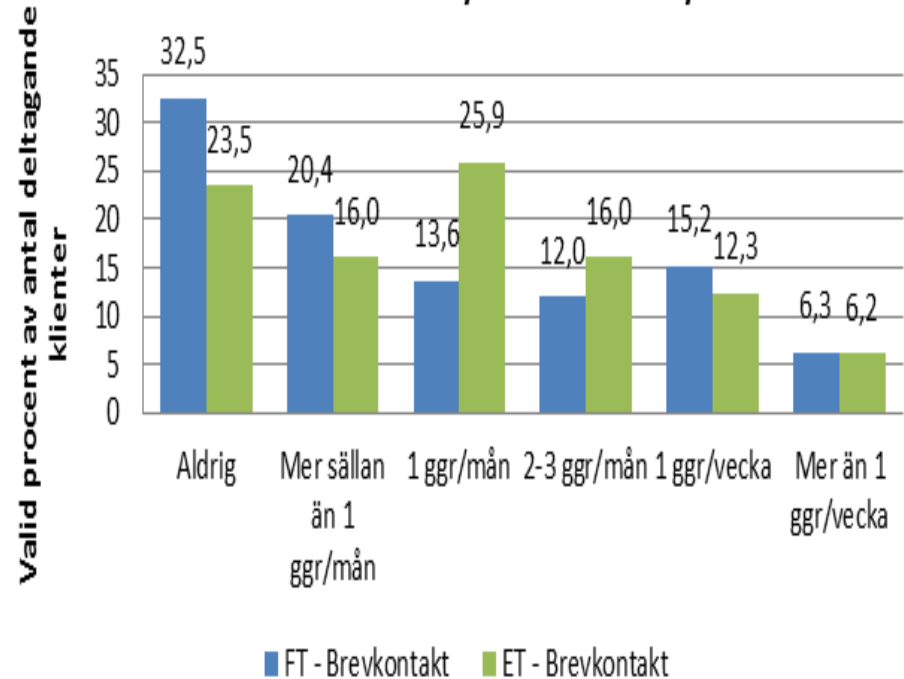

forts. Resultat utvärdering

Träffar barnet/barnen under permission - Anstalt/häkte

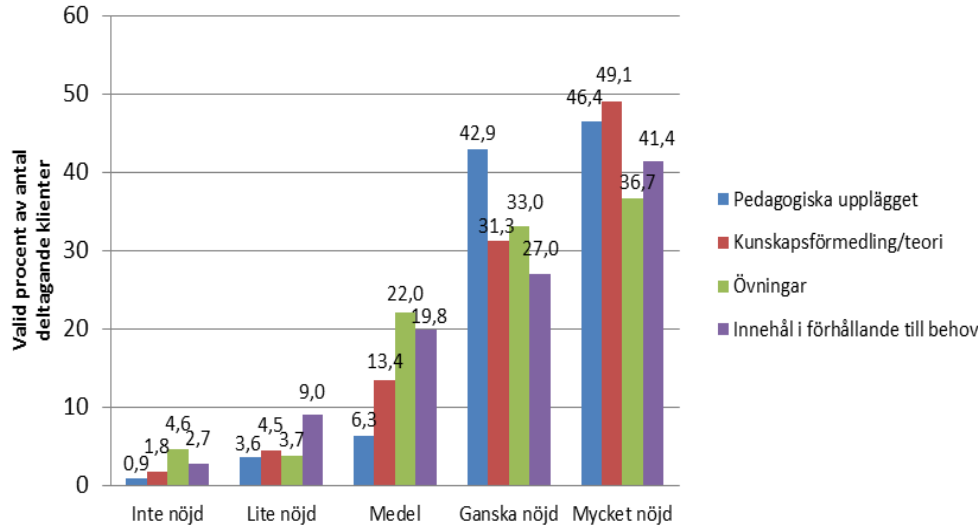

Brevkontakt med barnet/barnen - Anstalt/häkte

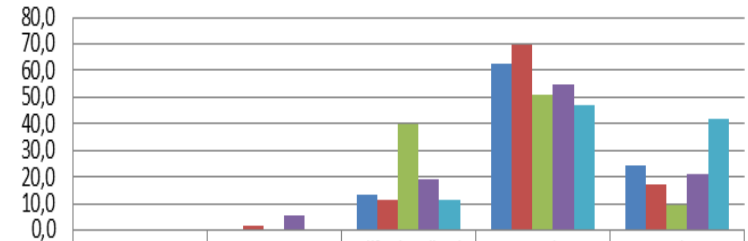

forts. Resultat utvärdering

Deltagarnas utvärdering av föräldragruppen

Gruppledarnas totala upplevelse

	Inte tillfredsställande	Lite tillfredsställande	Tillfredsställande	Ganska tillfredsställande	Mycket tillfredsställande
Upplevelse av pedagogik	0,0	0,0	13,2	62,3	24,5
Upplevelse av kunskapsförmedling/teori	0,0	1,9	11,3	69,8	17,0
Upplevelse av övningar	0,0	0,0	39,6	50,9	9,4
Matchade materialet deltagarna	0,0	5,7	18,9	54,7	20,8
Vilken nytta hade materialet för genomförandet av föräldragrupp	0,0	0,0	11,3	47,2	41,5

Barns rätt i fokus

- Viktigt att ha barnkonventionen som ledstjärna
- Våra barn är era barn
- Transparens – vikten av ett gott samarbete
- Jämställdhetsperspektivet, båda föräldrarna/vårdnadshavarna är viktiga
- Vi finns gärna som bollplank

Tack!

Annika Lundqvist

Utredare, sektionen för verksamhetsinnehåll, avd frivård

annika.lundqvist@kriminalvarden.se

011-496 33 92